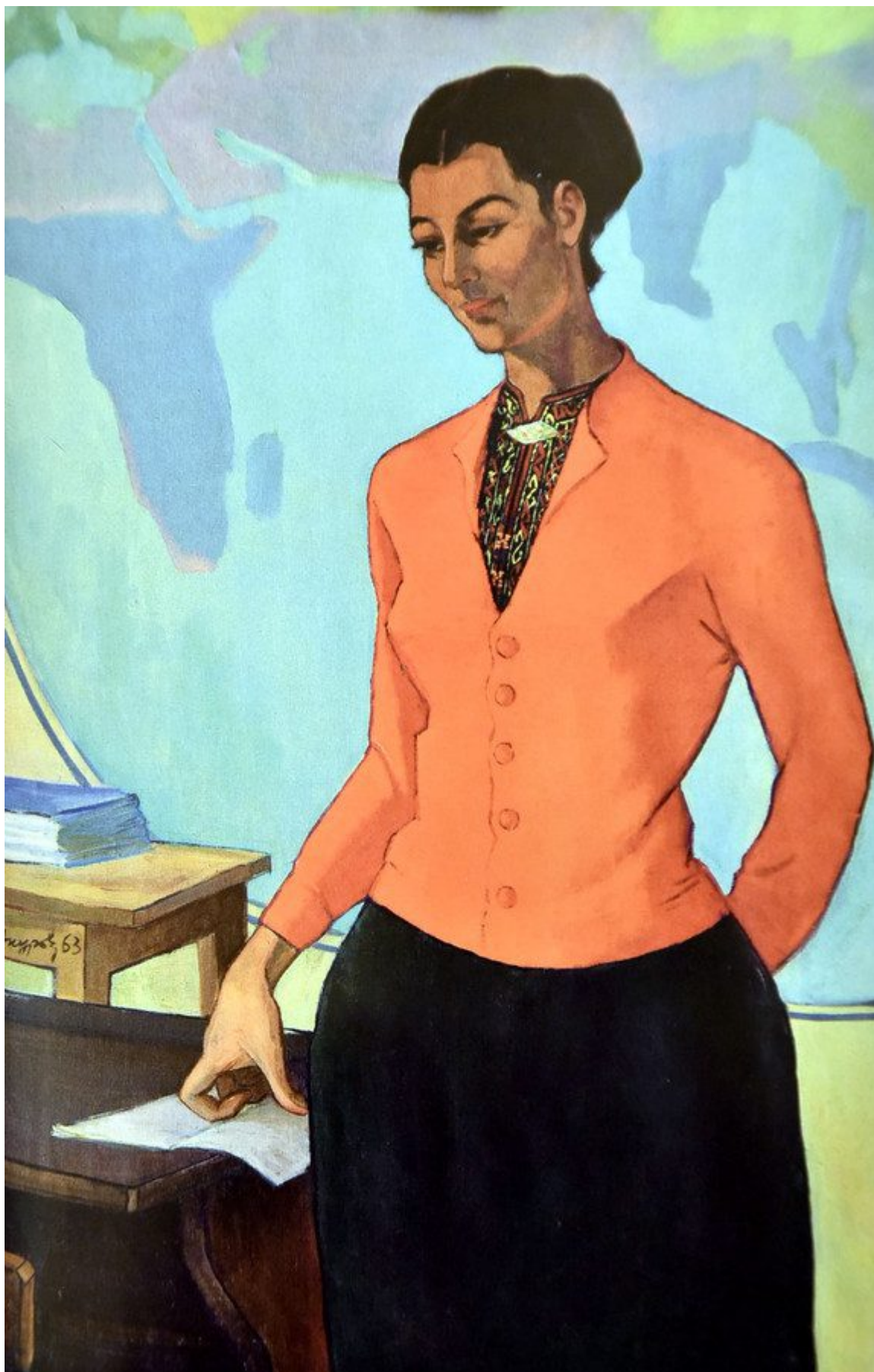

Mugallymyň mähri

Category: Kitapcy, Pedagogika we edep-terbiýe

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Mugallymyň mähri MUGALLYMYŇ MÄHRI

Pany dünýäniň gurluşyny, eşretini ynsana joşan durmuşyny synlap ýörseň, her hili gозellikler göz öňüne gelýär. Ho-ol ilerik çykyp, Nebitdag şäheri bilen gojaman Balkan dagyna ser

salsaň, misli ataly-ogul ýaly bolup görüňär. Ylla diýersiň, dabanyň ýassanyp ýatan asuda şähere gije-gündiz nazaryňy aýrman, guwanyp, buýsanyp oturan ýaly. Juwan şäher-de dagdan arkasy bolany üçin gözel görküne guwanýana meňzäp dur. Durmuşda adam aragatnaşygy-da şeýle bolýar.

Ýetginjek ýyllarymyzda ýaşulular ýaşlara göwni ýetse «pylan jan», «pylan han» diýerdiler. Ýaşlar-da olardan kem oturmazdy. «Pylan däde», «adamjan» diýip, ýaşululara hormat goýardylar. Iki taraplaýyn sylanşyk göwünleri galkyndyrardy. Mugallym bilen okuwçylaryň arasynda mähirlilik bolsa, hemme taraplaýyn peýdaly bolýar. Mähirlilik biri-biriňi söýmeklikdir. Şeýle aragatnaşyk okuwçylaryň okuwa, mugallymyň kärine höwesliligini artdyrýar. Höwes yhlas döredýär.

Golaýda Nebitdag şäherindäki 19-njy dünýewi mekdebiň direktory Amandurdy Mämmedowyň ýanyna bardym. Ondan köp ýyl işläň, hünärine ussat, Täze bilim syýasatyny durmuşa geçirmekte nusga alarlyk mugallymy salgy bermegini soradym. Ol: «Mugallymlaryň hemmesi-de gowy işleýär, gowudan gowusy bar. Şolaryň biri-de Tawus Orazgulyýewadyr» diýip ynamly aýtdy. Arakesme wagty Tawusyň ýanyna bardym. Iş usuly barada gürrüň bermegini haýyş etdim. Mugallyma heň bilen ylalaşmady. «Iň gowusy, direktor bilen gürlleşseňiz gowy bolar» diýip, sypaýyçylyk bilen aýtdy. Men ýene direktoryň ýanyna bardym. Ol Tawus mugallyma barada giňişleýin gürrüň berdi.

Tawus 1954-nji ýylda Nebitdag şäherinde eneden doglan. Häzirki işleýän mekdebinde onunjy klasy tamamlap, 1972-nji ýylda pionerwožatyý, tizara mugallym bolup, zähmet ýoluna düşýär. Krasnowodsk (häzirki Türkmenbaşy) şäherindäki pedagogik uçilişäniň gaýybana bölümine okuwa girýär. Peduçilişäni gutaryp, 1980-nji ýyldan bäri ady agzalan mekdepde başlangyç klas mugallymy bolup, çagalara bilim, terbiýe berip başlaýar. Haçan-da birinji klasy okatmaklyk ynanylsa, şol klasa başlangyç bilimi doly bermeklik kada edilipdir. Şeýle ýagdaý Tawusyň durmuşynda birnäçe gezek gaýtalanypdyr. Mugallyma häzir birinji klasy okadýar. Klasda 31 sany okuwçy bar. Okuwçylaryň aýlaw depderlerine, klas žurnalyna göz aýladym. Depderler arassa, wagtly-wagtynda barlanypdyr. Klas žurnaly talaba laýyk alnyp barylýar. Žurnal boýunçaa sapaga ýetişmeýän çaga ýok. Çagalaryň hemmesine diýen ýaly «4»-lik, «5»-lik bahalar goýlupdyr.

Tawus Orazgulyýewa 23 ýyl bäri başlangyç klas mugallymy bolup

işlemek bilen, baý iş tejribe toplanypdyr. Ol birinji kategoriýaly mugallyma. Ýaş nesli döwrebap terbiýeläp ýetişdirmekde görkezzen asylyly zähmeti üçin «Halk magaryfyň otliçnigi» diýen nyşan bilen sylaglanypdyr.

Mugallyma «Täze bilim» syýasatyndan ugur alyp, sapaklaryny häzirki zamanyň talaplaryna laýyklykda guramagy başarýar.

Esasy bellemeli zat – ol çagalary söýýär. Olara enelik mähri bilen garaýar. Olara «balam, janam» diýip ýüzlenýär. Çagalaryň ýaş aýratynlyklaryna seredip, sapaklarynu guramagy ussatlyk bilen amala aşyrýar. Ylaýta-da çagalaryň okuw, ýazuw endiklerini ösdürmekde we ukyplaryny dürli okuw-görkezme esbaplarynyň, kartoçkalaryň we oýun pursatlarynyň kömegi bilen kämilleşdirmekde üstünlikler gazanýar.

Mugallyma mydama täzeligiň gözleginde. Tawus Orazgulyýewanyň guraýan sapaklary teoretiki we praktiki tarapyndan çuňlugy bilen kárdeşleriniňkiden tapawutlanýar. Şeýle faktorlaryň esasynda onuň okadýan klasynda okuwçylaryň kollegrafiýasy gowy, ýetişikleri ýokary derejede. Mugallyma başlangyç klaslary okatmagyň metodikasyny kemsiz ele alandygyny işde yzygiderli görkezip gelýär.

Mugallyma sapaklaryň döp bolup gelýän usullaryny täze adaty däl görnüşler bilen ýerlikli utgaşdyrýar. Okuw sapaklarynda çeper teksti okan wagty obraza girmegi başarýar. Täsirli gürrüň, labyzly okamak arkaly çagalaryň ünsüni sapaga doly çekýär. Ýazuw, matematika sapaklarynda adaty däl sapaklaryň oýun, ýaryş, bäsleşik ýaly görnüşlerini peýdalanýar.

Tawus durmuş bilen baglanyşdyrmak arkaly okuwçylaryň sapaga aktiw gatnaşmaklaryny gazanýar. Tawus Orazgulyýewa adaty däl açyk sapaklary, mekdep, şäher masştablarynda yzygiderli gurap durýar. Onuň geçirýän şeýle sapaklary ýaş mugallymlara okatmagyň dürli usullaryny saýlap almakda uly goldaw bolýar. Başarjaň pedagog mekdepde başlangyç klas mugallymlarynyň metodik birleşmesine ýolbaşçylyk etmek bilen, ol metodik birleşmäniň işini döwrebap ýola goýmagy başarýar.

Mugallymanyň häzirki döwrüň talabyna laýyklykda oňat bezelen we abzallaşdyrylan okuw kabineti bar. Kabinetde predmetler boýunça kartoçkalar we okuw görkezme esbaplary sistemalaşdyrylyp goýlupdyr. Mundan başga-da kabinetde Garaşsyzlyk, Bitaraplyk burçy döredilip, onda ýurdumyzyň Gerbi, Baýdagy, Türkmenistanyň gimni, Täze bilim syýasatyna degişli taryhy materiallar ýerleşdirilipdir.

Mugallyma klas ýolbaşçysy hökmünde şäher masştabynda açyk klas sapaklarynu gurap, dürli işleri alyp barýar. Onuň okuwçylary tertipliligi, arassalygy bilen tapawutlanýarlar. Okadýan okuwçylary başlangyç klaslaryň şäher olimpiadalaryna gatnaşyp, mydama baýrakly orunlary eýeläp gelýärler.

Tawus Orazgulyýewa jemgyýetçilik işlerine aktiw gatnajýar. Okadýan klasy bilen şäher häkimliginiň geçirýän medeni çärelerine yzygiderli gatnaşyp gelýär. Tawus mekdepde aýal-gyzlar guramasynyň başlygy hökmünde aýal-gyzlaryň arasynda uly jemgyýetçilik we syýasy işleri alyp barýar. Ahlak temasyndan leksiýa okaýar.

Tawus Orazgulyýewa asylly işiň netijesi hökmünde Balkan welaýat Baş bil uprawleniýesiniň bilim bölüminiň, mekdep adminstrasiýasynyň dürli sag bolsunlary we Hormat hatlary bilen sylaglandy diýip, direktor gürrüňini jemledi. Biz hem öz gezegimizde, jan saglygyny, ýene-de söýgüli kärinde täze-täze üstünlikler gazanmagyny arzuw edýäris.

Tatar ÜŞMEKOW. Pedagogika we edep-terbiýe